

การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิคพาโนรามา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL READING ABILITY USING
THE PANORAMA TECHNIQUE AND THE DESIRABLE TRAITS OF A LEARNING-ORIENTED MINDSET
IN 5TH-GRADE STUDENTS

กาญจนาพร ชุ่มชาลี¹, ศิริพร พึ่งเพชร²

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Kanjanaporn Choomchalee¹, Siriporn Phungphet²

Vongchavalitkul University

Corresponding Author E-mail : Kanjanaporn_cho@vu.ac.th¹, Siriporn_phu@vu.ac.th²

(Received : March 12, 2026; Edit : March 25, 2026; accepted : March 29, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา กับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) ศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนภูมิสิทธิวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน 2) แบบประเมินความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test for Dependent Sample และ t-test One Sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิคพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.43 คิดเป็นร้อยละ 100 2) ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83

คำสำคัญ : การอ่านเชิงวิเคราะห์, นวัตกรรมการเรียนรู้, เทคนิคพาโนรามา, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ด้านใฝ่เรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to compare the analytical reading ability of Grade 5 students after learning through the PANORAMA technique against a 70% proficiency criterion, and 2) to study the level of "desire for learning" (avidity) among Grade 5 students developed through this technique. The research sample consisted of 30 students from Grade 5/1 at Phumsitwitthaya School, Chum Phuang District, Nakhon Ratchasima Province, during the first semester of the 2025 academic year, selected via cluster random sampling. The research instruments included: 1) three lesson plans for the "Silent Danger" unit, 2) a 30-item multiple-choice analytical reading assessment, and 3) a 2-item assessment for "desire for learning" characteristics. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test for dependent samples, and one-sample t-test.

The research findings were as follows: 1) Grade 5 students who learned through the PANORAMA technique achieved analytical reading scores significantly higher than the 70% criterion at the .05 level. ($\bar{x}$ = 26.77, S.D. = 1.43) 2) The overall level of the students' "desire for learning" (desirable characteristics) was at an Excellent level. ($\bar{x}$ = 3.69, S.D. = 0.83)

Keywords : Analytical Reading, learning innovation, PANORAMA Technique, Desirable Characteristics, Avidity for Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มนุษย์ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจโลก การพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะสังคมในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่องค์ความรู้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย การอ่านจึงไม่ใช่เพียงการถอดรหัสตัวอักษรเท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้จากหลายแหล่ง เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อนและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ดังที่ยูเนสโก (UNESCO, 2016) ได้ระบุว่า การอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ การมีทักษะการอ่านที่เข้มแข็งส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ และช่วยให้นักเรียนมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ทักษะการอ่านจึงต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้รู้เท่าทันโลกที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารที่รับรู้ได้อย่างรวดเร็วในยุคเทคโนโลยี ดังนั้นการอ่านจึงต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาโดยเฉพาะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะความจริงจากข้อเท็จจริงและใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต (วรัญญา สุขตระกูล, 2559 : 51) จากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูมิสิทธิวิทยา ปีการศึกษา 2565 และผลการทดสอบ (PRE-NT) ปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 55.47 และ 57.00 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่โรงเรียนกำหนด และฝ่ายวิชาการได้ทำการสำรวจปัญหา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ วิธีการสอนในชั้นเรียนไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์จากการอ่าน ไม่มีการใช้สื่อหรือกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจในการอ่านของนักเรียน ขาดการใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถตั้งคำถาม อธิบายเหตุผลของเหตุการณ์ หรือสรุปใจความสำคัญและตีความสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่ำกว่าระดับดี จึงส่งผลให้นักเรียนขาดความสนใจใฝ่เรียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่กระตือรือร้นในการเรียน

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านขั้นสูงที่เป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การแสวงหาความรู้ ที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในการแยกแยะประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างละเอียด โดยแยกแยะประเด็นหาเหตุและผล สามารถจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปสู่การสรุปเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง จากความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้นักเรียนระดับชั้นพื้นฐานการศึกษาทุกคนต้องเรียน สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านเพื่อสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน และเมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องสามารถแยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2-4) แต่จากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูมิสิทธิวิทยา ปีการศึกษา 2565 และผลการทดสอบ (PRE-NT) ปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 55.47 และ 57.00 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่โรงเรียนกำหนด และฝ่ายวิชาการได้ทำการสำรวจปัญหา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ วิธีการสอนในชั้นเรียนไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์จากการอ่าน ไม่มีการใช้สื่อหรือกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจในการอ่านของนักเรียน ขาดการใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถตั้งคำถาม อธิบายเหตุผลของเหตุการณ์ หรือสรุปใจความสำคัญและตีความสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่ำกว่าระดับดี จึงส่งผลให้นักเรียนขาดความสนใจใฝ่เรียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่กระตือรือร้นในการเรียน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่า การจัดการเรียนการสอนอ่านด้วยเทคนิคพานอรามาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาเทคนิคพานอรามา เป็นแนวคิดของ Edwards (1973) ที่พัฒนามาจากการอ่านจับใจความของเทคนิค SQ3R ของ Robinson (1961) ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการอ่านอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยบังคับให้สมองมีการประมวลผลข้อมูลในระดับลึก เพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยคำพูดของตนเอง ได้แก่ 1) Survey : สำรวจ การอ่านคร่าว ๆ เพื่อดูภาพรวมของเนื้อหา เช่น หัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย คำสำคัญ หรือภาพประกอบ 2) Question : ตั้งคำถาม ตั้งคำถามจากหัวข้อหรือเนื้อหาที่สำรวจ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ และเตรียมพร้อมก่อนการอ่านจริง 3) Read : อ่าน อ่านเนื้อหาอย่างตั้งใจ โดยมุ่งหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้ 4) Recite : ทบทวน/กล่าวซ้ำ กล่าวหรือเขียนสรุปสิ่งที่อ่านออกมาโดยไม่ดูหนังสือ เพื่อความจำและเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น 5) Review : ทบทวนซ้ำทบทวนทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อสรุปความเข้าใจ และเชื่อมโยงความรู้ให้แน่นยิ่งขึ้น จึงได้นำหลักการ SQ3R มาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยให้ฝึกตั้งคำถาม จับประเด็น สรุป และอภิปรายร่วมกัน เป็นการพัฒนาทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านกิจกรรมในห้องเรียน สามารถส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคนี้จึงจุดเด่นที่มีการ

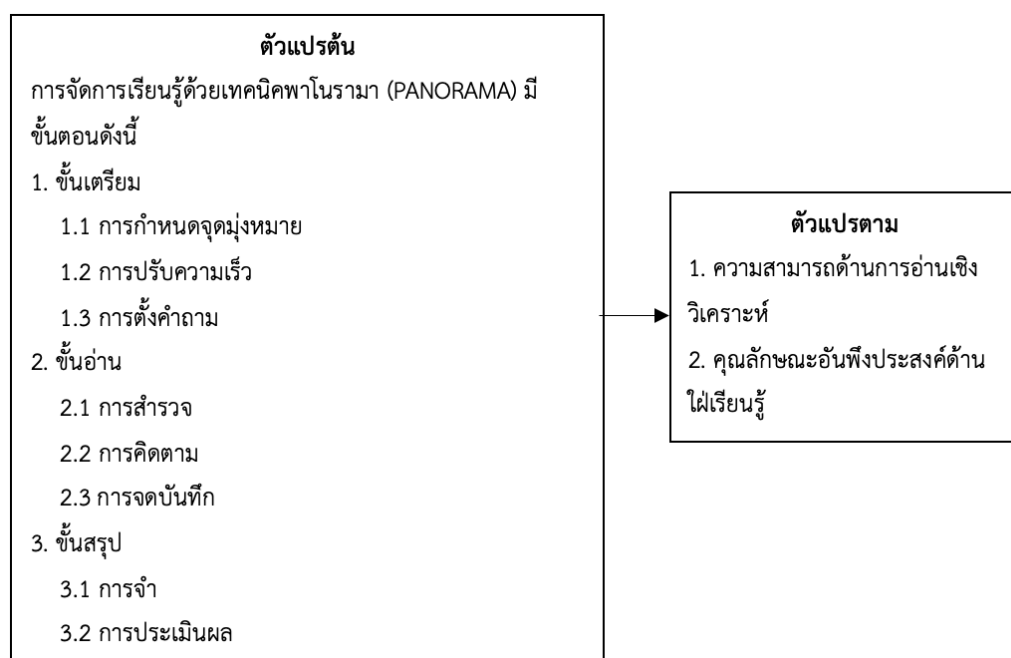
แบ่งกระบวนการสอนที่ชัดเจนออกเป็น 3 ชั้นใหญ่ 8 ชั้นย่อย คือ 1.) ชั้นเตรียม (Preparation Stage) : PAN ได้แก่ 1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P : Purpose) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านร่วมกันระหว่างนักเรียนและครู 1.2 การปรับความเร็ว (A : Adaptation Rate to Material) ถ้าเนื้อหายากนักเรียนต้องอ่านช้า ๆ อ่านอย่างละเอียด ถ้าเนื้อหาอ่านง่าย ๆ ได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหา 1.3 การตั้งคำถาม (N : Need to Pose Question) นักเรียนตั้งคำถามว่า ใครเป็นตัวละครหลัก เกิดอะไรขึ้น เรื่องราวเกิดขึ้นที่ไหน อย่างไร ทำไมถึงทำ 2.) ชั้นอ่าน (Intermediate Stage) : ORA ได้แก่ 2.1 การสำรวจ (O : Overview) นักเรียนอ่านย่อหน้าแรกของบทความ/นิทาน เพื่อจับใจความว่าเรื่องเกี่ยวกับอะไร 2.2 การติดตาม (R : Read and Relate) นักเรียนอ่านบทความ/นิทาน อย่างตั้งใจและเชื่อมโยงกับประสบการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ 2.3 การจดบันทึก (A : Annotate) นักเรียนอ่านบทความ/นิทาน และการจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการอ่านเป็นภาษาของตนเอง และ 3.) ชั้นสรุป (Concluding Stage) : MA ได้แก่ 3.1 การจำ (M : Memorize) นักเรียนอ่านบทความ/นิทาน และจดบันทึกสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3.2 การประเมินผล (A : Assess) ครูให้นักเรียนสรุปจากเรื่องที่อ่าน และประเมินความเข้าใจด้วยการทำแบบทดสอบที่วัดระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านการพิจารณาเนื้อหา และการตีความเนื้อหา

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจในการจัดการสอนอ่านด้วยเทคนิคพาโนรามา เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการสอนอ่านด้วยเทคนิคพาโนรามา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนภูมิสิทธิวิทยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2 ห้อง จำนวน 55 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนภูมิสิทธิวิทยาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้การสอนอ่านเทคนิคพาโนรามา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพ

นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แล้วนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

1. การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมน้อยที่สุด

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ค่าความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. = 0.03)

2. การประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป เกณฑ์การประเมินผล (ไพศาล หวังพานิช, 2563 : 137) ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ผลการหาตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ย 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดโครงวิจัยตามเอกสาร มว.จ. 004 แบบเอกสารชี้แจงอาสาสมัครเพื่อประกอบการพิจารณา

จริยธรรมในมนุษย์ เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิคพาโนรามา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับอาสาสมัคร เด็กอายุ 7-18 ปี และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ปกครอง กับอาสาสมัคร ที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 แสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบฟอร์ม มว.จ.005-1 เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยสำหรับอาสาสมัคร เด็กอายุ 7-18 ปี

2. ผู้วิจัยชี้แจงกับนักเรียนให้ทราบถึงขั้นตอนจัดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดการประเมินการเรียนรู้ และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยดำเนินการสอนตามการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5. ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1

6. ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีการจัดการสอนด้วยเทคนิคพาโนรามานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติสอบค่าที (t-test for One Sample)

2. วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ในระดับใด

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิคพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 มีค่าเฉลี่ย 26.77 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 89.22 และพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิคพาโนรามามีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุป ในเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ส่งผลให้นักเรียนจัดระเบียบความคิด สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้

2. ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ค่าเฉลี่ย 3.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง "ภัยเงียบ" พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ ซึ่งประเด็นนี้สามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่นักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านที่โดดเด่นนั้น เป็นผลมาจากการบวนการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างชัดเจนผ่าน 3 ขั้นใหญ่ 8 ขั้นย่อย ขั้นที่ 1) ขั้นเตรียม ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านเป็นการสร้างเป้าหมายและแรงจูงใจเพื่อให้ทราบว่า จะอ่านเรื่องนี้เพื่ออะไร 2) การปรับความเร็วในการอ่านยืดหยุ่นตามความยากง่ายของบทความ 3) การตั้งคำถามเพื่อเป็นไกด์ไลน์ในการศึกษาหาคำตอบ ขั้นที่ 2) ขั้นการอ่าน เป็นการอ่านเพื่อสำรวจ หัวข้อย่อย ๆ ของบทความอย่างคร่าว ๆ ขั้นต่อมาอ่านเพื่อจับใจความและอ่านข้อมูลเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นต่อมาเป็นการจดบันทึก ประเด็นสำคัญได้แก่การใช้ปากกาแดงขีดเน้นข้อความสำคัญ การติกรอบข้อความเพื่อใช้สีเน้นประเด็นหลักใจความสำคัญ เพื่อจดบันทึกเรื่อง และขั้นที่ 3) ขั้นสรุป ทำโครงเรื่องต้นฉบับ วิเคราะห์ แยกแยะประเด็น โดยสรุปเป็นข้อความที่ใช้เป็นภาษาของตนเอง ซึ่งเทคนิคพาโนรามา ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือจัดระเบียบความคิด ช่วยให้นักเรียนไม่เพียงแต่จดจำเนื้อหา แต่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลที่มีความซับซ้อนในบทเรียนได้อย่างเป็นระบบ ประการสำคัญคือ เทคนิคนี้ช่วยให้นักเรียนสามารถ "แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น" ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องภัยเงียบ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตประจำวันในยุคปัจจุบัน การที่นักเรียนต้องปฏิบัติผ่านขั้นตอนย่อยที่เน้นการตั้งคำถามและการตรวจสอบข้อมูล ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการหาเหตุและผล และสามารถจัดลำดับความสำคัญของเรื่องราวได้ดีขึ้น แทนที่จะเป็นการอ่านแบบผิวเผิน แต่กระบวนการ 8 ขั้นย่อยได้บังคับให้สมองมีการประมวลผลข้อมูลในระดับลึก สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ นอกจากนี้ การใช้เทคนิคพาโนรามายังช่วยลดภาระทางปัญญา โดยการแบ่งขั้นตอนการอ่านออกเป็นระยะ ๆ ทำให้นักเรียนในวัยประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งอยู่ในช่วงรอยต่อของการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนามธรรม สามารถเข้าถึงใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก้าวข้ามเกณฑ์ที่

กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญ และพิสูจน์ได้ว่านวัตกรรมนี้มีประสิทธิภาพในการยกระดับสมรรถนะการอ่านขั้นสูงได้จริง ดังแนวคิดของจิตตินันท์ สุวรรณภาพ (2564) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านออกเสียงตามครูผู้นำการอ่านอย่างพร้อมเพรียง โดยใช้บทอ่านที่เหมาะสมกับระดับชั้นและความสามารถของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีจังหวะ น้ำเสียง และอารมณ์ร่วม ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สามารถจับใจความสำคัญได้ดี และเกิดทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างสมาธิ ความกล้าแสดงออก และความมั่นใจในตนเองและสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) ได้เสนอแนวคิดการสอนอ่านด้วยเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ว่าเป็นเทคนิคที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีโอกาสได้ฝึกฝน ก่อนที่นักเรียนจะอ่านด้วยตนเองตามลำพัง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดกิจกรรมการอ่าน และให้คำแนะนำรายละเอียดทุกขั้นตอนตลอดคาบเรียน หลังจากนั้นนักเรียนจะฝึกด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนมวิทย์ แดงบุสดี (2556) ได้วิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยเทคนิคการสอนอ่านพาโนรามา (PANORAMA) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคการสอนแบบพาโนรามา ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้เท่ากับ 87.59/85.30 และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชวาล ลักษณะ (2558) ได้วิจัยการพัฒนาการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยการสอนด้วยเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยการสอนอ่านด้วยเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ของนักเรียนมีคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 86.91

2. การที่ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ในระดับ ดีเยี่ยม นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับโครงสร้างของเทคนิค PANORAMA พัฒนาโดย Edwards (1973) ที่ออกแบบมาเพื่อเปลี่ยนบทบาทผู้เรียนจากผู้รับสารให้เป็น ผู้แสวงหาคำตอบ โดยสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงได้เป็น 3 ส่วนหลักตามขั้นตอนของเทคนิค ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ รากฐานของความตั้งใจและเพียรพยายามในขั้นตอน การกำหนดจุดมุ่งหมายปรับพื้นฐานความรู้ และ สร้างความต้องการอ่าน เป็นจุดเริ่มต้นที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ (Attention) เมื่อนักเรียนทราบเป้าหมายที่ชัดเจนและเห็นความสำคัญของเนื้อหา "ภัยเงียบ" ว่าเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตตนเอง จะส่งผลให้เกิดความเพียรพยายามในการจดจ่อกับบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ข้อที่ 1 ที่เน้นการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมุ่งมั่น 2) ขั้นการอ่าน การแสวงหาและคัดกรองข้อมูลอย่างเหมาะสมหัวใจสำคัญอยู่ที่ขั้นตอน การสำรวจเนื้อหาอ่านอย่างละเอียดและจดบันทึก/ย่อความ กระบวนการนี้ฝึกให้นักเรียนรู้จักการเลือกใช้สื่อและเครื่องมืออย่างเหมาะสม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะได้เรียนรู้วิธีการสแกนหาประเด็นสำคัญและการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเนื้อเรื่องภัยเงียบ ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและนำมาผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อมูลที่มีประโยชน์ออกจากข้อมูลที่บิดเบือน 3) ขั้นประมวลผลและนำไปใช้ การสรุปองค์ความรู้สู่ชีวิตจริงในชั้น จัดจำประเด็นหลัก และ ประเมินผลและนำไปใช้ เป็นขั้นตอนที่ยกระดับจากการอ่านสู่การสร้างสรุปปัญหา นักเรียนต้องนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มา สรุปเป็นองค์ความรู้ ของตนเอง การที่นักเรียนสามารถทำคะแนนได้ดีเยี่ยมในด้านนี้ สะท้อนว่าเทคนิค PANORAMA ช่วยให้นักเรียนเห็นภาพรวม (Panorama view) ของปัญหาในเรื่องภัยเงียบ และสามารถวางแผนป้องกันหรือนำแนวทางไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งตรงตามเป้าหมายสูงสุดของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนก เนื่องทะเล, ดนิตา ดวงวิไล (2563) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ในระดับอยู่ในระดับดีเยี่ยม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ปิยดา พงศ์สุชาติ (2556) ที่ใช้การเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านออกเสียงพร้อมกัน โดยผู้สอนจะเป็นผู้อ่านนำ แล้วผู้เรียนอ่านตามในรูปแบบกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล รวมถึงการสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน เช่น การเตรียมความพร้อมก่อนอ่าน การอ่านแบบมีจังหวะ การตั้งคำถามกระตุ้นความคิด และการอภิปราย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหา และจับใจความสำคัญของบทอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ครูผู้สอนสามารถนำเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ไปปรับใช้เป็นเครื่องมือหลักในการจัดการเรียนรู้ ไม่เพียงแต่ในวิชาภาษาไทย แต่ยังรวมถึงวิชาที่ต้องอาศัยการตีความและวิเคราะห์ข้อมูลสูง เช่น สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ หรือแม้แต่วิทยาศาสตร์
- 2) ควรคัดเลือกข้อความหรือบทความที่มีระดับความซับซ้อนเหมาะสมกับวัย และมีความหลากหลายของบริบท เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกปรับอัตราความเร็วในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดการนำผลวิจัยนี้ไปขยายผลในระดับโรงเรียน โดยอาจจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอนท่านอื่น ๆ หรือนำหัวข้อนี้เข้าสู่การประชุม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ในการแก้ปัญหา นักเรียนที่ขาดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการทำวิจัยเพื่อติดตามผล หลังจากสิ้นสุดการทดลองใช้เทคนิคพาโนรามาไปแล้วระยะหนึ่ง เช่น 3 เดือน หรือ 1 ปี การศึกษา
- 2) ควรนำเทคนิคพาโนรามาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในบริบทที่แตกต่างออกไป เช่น ระดับชั้นที่สูงขึ้นหรือต่ำลง หรือ กลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านทำความเข้าใจเป็นพิเศษ รวมทั้งอาจเพิ่มตัวแปรตามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 3) ควรมีการวิจัยที่นำเทคนิคพาโนรามาไปประยุกต์ใช้กับการอ่านบนแพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชัน หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิตตินันท์ สุวรรณภาพ. (2564). **การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคนิคการสอนแบบพาโนรามา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชัชวาล ลักษณะ. (2558). **การพัฒนาการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏน่าน.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิยดา พงศ์สุชาติ. (2556). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พนมวัลย์ แดงบุสดี. (2556). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ด้วยเทคนิคการสอนแบบพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์ชนก เนื่องทะเล และ ดนิตา ดวงวิไล. (2563). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ พฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพศาล หวังพานิช. (2563). **การวัดและการประเมินผลการเรียน**. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วรัญญา สุขตระกูล. (2559). **เทคนิคการสอนอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา**. วารสารวิชาการครุศาสตร์, 8(2), 45-52.
- Edwards, P. (1973). **Panorama: A reading technique for critical understanding**. New York: Harper & Row.
- Robinson, F. P. (1961). **Effective study (4th ed.)**. New York: Harper & Row.
- UNESCO. (2016). **Reading the Past, Writing the Future: Fifty Years of Promoting Literacy**. Paris: UNESCO Publishing.